

## ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส



ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส

ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส ปุชนิยมบุคคลด้านภาษาไทย เป็นผู้เพียบพร้อมด้วย ภูมิธรรม และภูมิปัญญา เป็นที่เคารพศรัทธาของ ศิษยานุศิษย์ และบุคคลทั่วไป ภาพของอาจารย์ กุหลาบในความคิดถึงของศิษย์ คือครูผู้มีความรู้ดี สอนดี ใจดี และมีจริยวัตรอันงดงามเป็นที่ประทับใจของบรรดาศิษย์ และผู้ที่ได้รู้จัก

ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส เป็นธิดาคนที่ 2 ในจำนวนธิดา 3 คน ของ ขุนไม้เรียงศึกษากร (สีนุ่น ไม้เรียง) และนางเฟื่อง ไม้เรียง เกิดเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2462 ที่ ตำบลท่าซึก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

### การศึกษา

ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส เรียนหนังสือกับครูคนแรก ชื่อ “จำ” จนมีความรู้ อ่านออกเขียนได้ เมื่อเข้าโรงเรียนประจำอำเภอ ท่งสง ใน พ.ศ. 2467 จึงไม่ต้องเรียนชั้นประถม



ปีที่ 1 เข้าไปเรียนชั้น ประถมปีที่ 2 เรียนอยู่ที่ โรงเรียนนี้ 1 ปี จึงย้ายไป โรงเรียนประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช แผนก สตรีอีก 5 ปี จนสอบได้ ชั้นมัธยมปีที่ 3 แล้วไป เรียนต่อที่โรงเรียนสตรี

ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช อีก 2 ปี จนสอบ ได้ชั้นมัธยมปีที่ 5

พ.ศ. 2475 มาเป็นนักเรียนประจำโรงเรียน ฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จังหวัดพระนคร 3 ปี สอบไล่ได้ชั้นมัธยมบริบูรณ์และประกาศนียบัตร ประโยคครูประถม ต่อจากนั้นเข้าเรียนที่โรงเรียน เซนต์โยเซฟ คอนเวนต์ เรียนเฉพาะภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสอีก 1 ปี แล้วสอบต่อเข้าที่คณะ อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2479 และเรียนจบได้ปริญญาอักษรศาสตร์ บัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. 2482 แล้วเรียนแผนกฝึกหัด ครูต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียนได้ไม่นาน ก็ลาออกเพื่อรับราชการที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2488 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. 2489 วิทยานิพนธ์ของท่านชื่อ *วิจารณ์เรื่องมัทนะ พาทา หรือตำนานดอกกุหลาบ บทพระราชนิพนธ์ ของสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*

หลังสำเร็จการศึกษา กลับมารับราชการ ได้ 5 ปี ได้รับทุนยูเนสโกตามความต้องการของ กระทรวงศึกษาธิการ ให้ศึกษาต่อวิชาหลักสูตรและ ภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน ประเทศ สหรัฐอเมริกา เดินทางไปเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2495 และสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาโท ทางการศึกษาในปีเดียวกัน



### ชีวิตครอบครัว

ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส สมรสกับ นายแพทย์คัมภีร์ มัลลิกะมาส มีบุตรธิดา 5 คน ได้แก่

1. แพทย์หญิงทิพวรรณ มัลลิกะมาส
2. แพทย์หญิงมณัญญา มัลลิกะมาส
3. นางจันทกานต์ ศรีदानนท์
4. นายคำพร มัลลิกะมาส
5. นางยวิษฐา ฮาร์มอน



### การรับราชการ

วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2483 เริ่มชีวิตราชการเป็นครูชั้นตรีที่โรงเรียนประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช ข้าราชการวิสามัญชั่วคราว

วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2484 เลื่อนเป็น ข้าราชการสามัญชั้นตรี

วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2488 เป็นอาจารย์ตรี โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม กรมการฝึกหัดครู

วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 ได้เลื่อนชั้น เป็นอาจารย์โทโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม

วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2501 โอนไปเป็น ครูชั้นโทที่วิทยาลัยครูจันทระเกษม

วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2501 เลื่อนเป็น อาจารย์ชั้นเอก และรักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ วิทยาลัยครูจันทระเกษมอีกตำแหน่งหนึ่ง

พ.ศ. 2505 โอนไปเป็นศึกษานิเทศก์ กรม การฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็น ศึกษานิเทศก์เอก เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2505 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร การวัดและการ ประเมินผลวิชาภาษาไทย

หลังจากเป็นศึกษานิเทศก์อยู่ 4 ปี โอนไปเป็น

อาจารย์ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นเอก เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2508 เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาภาษาและวรรณคดีไทย เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2509 และเป็นรองศาสตราจารย์ชั้นพิเศษ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ในขณะที่ทำงานอยู่ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ได้ริเริ่มการศึกษา ประวัติวรรณคดีแนวใหม่ และบุกเบิกงานด้าน คติชนวิทยาอีกด้วย

วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2516 โอนไปสังกัด มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งรองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2516

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส เกษียณอายุราชการ เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2522

หลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว เนื่องจากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรอบรู้ มีประสบการณ์มีความสามารถสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาและวรรณคดีไทย ทางมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้อนุมัติให้ทำงานต่อ ในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญประจำคณะมนุษยศาสตร์ สอนวิชาพื้นฐาน และวิชาเอกภาษาและวรรณคดีไทย ในคณะมนุษยศาสตร์ และสอนวิชาพื้นฐานวิชาภาษาไทยแก่นักศึกษาปี 1 ทุกคณะ ทั้งทางวิทยุโทรทัศน์ และในชั้นเรียน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2527

## งานสอนและงานอื่น ๆ

นอกจากสอนในสถาบันการศึกษาที่ท่านสังกัดแล้ว ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส ยังได้รับเชิญให้สอนและบรรยายวิชาต่าง ๆ เช่น วรรณคดีวิจารณ์ วรรณกรรมปัจจุบัน และคติชนวิทยา ที่สถาบันการศึกษาอีกหลายแห่ง สอนระดับปริญญาตรีที่คณะอักษรศาสตร์ คณะครุศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาเอกที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากงานสอน ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส ทำหน้าที่ในคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนี้

1. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานวิจัย และเอกสารวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ให้แก่ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครูต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยราชภัฏในปัจจุบัน)

2. ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ระดับปริญญาโท หัวข้อเกี่ยวกับการศึกษาและวรรณคดี ของนิสิต นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. อนุกรรมการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ภายนอก กระทรวงศึกษาธิการ  
ระดับปริญญาตรี ทบวงมหาวิทยาลัย 13.2 การสอบชิงทุนเล่าเรียนของรัฐบาล
4. อนุกรรมการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทย (ก.พ.)  
คดีศึกษา ระดับปริญญาโท ทบวงมหาวิทยาลัย 14. ประธานคณะอนุกรรมการศึกษาปัญหาและ  
เสนอแก้ปัญหของสังคมโดยการพัฒนาวัฒนธรรม  
ด้านภาษาฯ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม  
แห่งชาติ
5. อนุกรรมการที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ  
หลักสูตร วิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา  
กระทรวงศึกษาธิการ 15. อนุกรรมการจัดทำสารานุกรมสำหรับเด็ก  
ของราชบัณฑิตยสถาน
6. อนุกรรมการที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ  
หลักสูตร วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา  
กระทรวงศึกษาธิการ 16. ที่ปรึกษาอนุกรรมการจัดทำศัพท์านู  
กรมระดับประถมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวง  
ศึกษาธิการ
7. กรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดทำ  
หนังสือเรียนและคู่มือวิชาภาษาไทย วิชาบังคับ  
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ 17. กรรมการตัดสินหนังสือวรรณคดีดีเด่นของ  
อาเซียน (SEA Write Awards) ดำรงตำแหน่ง  
ประธานกรรมการตั้งแต่ พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2543
8. กรรมการตรวจหนังสือเรียนและคู่มือครู  
วิชาภาษาไทย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย  
กระทรวงศึกษาธิการ 18. ประธานงานและเป็นบรรณาธิการใน  
การพิมพ์หนังสือการใช้ภาษาไทยระดับ  
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และการใช้ภาษา  
ไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ให้  
แก่สถาบันฝึกหัดครู
9. รองประธานคณะกรรมการวิจัยและพัฒนา  
วัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการวัฒนธรรม  
แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
10. อนุกรรมการจัดทำหนังสือแปล กระทรวง  
ศึกษาธิการ
11. กรรมการตัดสินหนังสือดีเด่นประจำปี งาน  
สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
12. กรรมการตัดสินผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์  
ประจำปี 2523 สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่ง  
ประเทศไทย
13. กรรมการออกข้อสอบ และตรวจข้อสอบ  
13.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำหรับบุคคล  
วรรณกรรม
- ใน พ.ศ. 2526 ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ  
มัลลิกะมาส เริ่มเป็นกรรมการผู้ทรงวุฒิในคณะ  
กรรมการวิชาการของราชบัณฑิตยสถาน ในระยะ  
เวลา 27 ปี ท่านได้ช่วยงานราชการบัณฑิตยสถาน  
โดยทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้
- ประธานกรรมการบัญญัติศัพท์วรรณกรรม
  - ประธานกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์  
วรรณกรรม

- ประธานกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์  
วรรณกรรมไทย
  - ประธานกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์  
วรรณกรรมท้องถิ่นไทย ภาคใต้
  - กรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดทำ  
พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย
  - ที่ปรึกษาคณะกรรมการสารานุกรม  
วรรณกรรมไทยสมัยใหม่
  - กรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม  
ท้องถิ่นไทย ภาคอีสาน
  - กรรมการชำระพจนานุกรม
  - กรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้  
ภาษาไทย
  - กรรมการจัดทำหลักเกณฑ์การใช้ราชาศัพท์
  - กรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วรรณคดี  
ไทย
  - บรรณาธิการสารานุกรมสำหรับนักเรียน  
นอกจากงานวิชาการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว  
ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส ยังได้  
ทำงานพิเศษอีกอย่างหนึ่งคือ การเป็นสมาชิกสภา  
นิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2517
- ผลงานนิพนธ์**
- ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ ได้เขียนหนังสือ  
ที่มีคุณค่าจำนวนมาก เช่น
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2499). **สุภาษิตพระร่วง (พระ  
ราชนิพนธ์) และปริทรรศน์งานพระราช  
นิพนธ์ ร.6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า  
เจ้าอยู่หัว 2423-2468**. กรุงเทพฯ : สมาคม  
กิจการพิมพ์แห่งประเทศไทย.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2504). **วรรณคดีไทยบาง  
เรื่อง**. พระนคร : กรมการฝึกหัดครู หน่วย  
ศึกษานิเทศก์.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2509). **คติชาวบ้าน**,  
พระนคร : สมาคมภาษาและหนังสือแห่ง  
ประเทศไทย.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2511). **แบบฝึกหัดการใช้  
ภาษาไทย ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา  
ชั้นสูง**. พระนคร : กรมการฝึกหัดครู หน่วย  
ศึกษานิเทศก์
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2516). **อนุสรณ์นางรำเพย  
จำปีรัตน์ บรรณาการในงานฌาปนกิจศพ  
ณ เมรุ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ วันอาทิตย์  
ที่ 6 พฤษภาคม 2516**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์  
ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518). **คติชาวบ้าน**.  
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518). **วรรณกรรมไทย**.  
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2519). **วรรณคดีไทย**.  
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส ; บุญเหลือ เทพสุวรรณ,  
ม.ล. และแมนมาส ชาวลิต. (2520). **สนทนา  
เรื่องพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระ  
พุทธเลิศหล้านภาลัย**. กรุงเทพฯ :  
หอสมุดแห่งชาติ.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2521). **วรรณคดีวิจารณ์**.  
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
  - กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์. (2527).

คู่มือครูภาษาไทย รายวิชา ท 032 ประวัติ  
วรรณคดี 2 ชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย.

กรุงเทพฯ : องค์การตำราสุสภา.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. ผู้แปล. (2529). ไฟแห่ง  
กระตือรือร้นช่วงสร้างสรรค์ชีวิต. กรุงเทพฯ  
: เจริญวิทยาการพิมพ์.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2530). เพ็ญพระพิริยะ  
เกินจะรำพัน. กรุงเทพฯ : สมาคมภาษาและ  
หนังสือแห่งประเทศไทย.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2532). วรรณกรรม  
สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (หนังสือ  
ประกอบความรู้เรื่องรามเกียรติ์).  
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย  
รามคำแหง.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2533). ความรู้ทั่วไปทาง  
วรรณคดีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ :  
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์. (2534).  
หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท 041 :  
การเขียน 1 ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย.  
พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2529). 60 รุ่ง อักษรศาสตร์  
บัณฑิต ปีการศึกษา 2538/คณะอักษร  
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย  
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ  
มัลลิกะมาส ยังได้เขียนบทความวิชาการลงพิมพ์  
ในวารสารของกรมการฝึกหัดครูและกรมสามัญ  
ศึกษา และเขียนเรื่องสั้นลงพิมพ์ในนิตยสารสตรี  
สารอีกด้วย



### เกียรติคุณ

ศาสตราจารย์ คุณหญิงกุหลาบ ได้รับการ  
ยกย่องเกียรติคุณจากสถาบันต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ  
เอกชน เช่น

พ.ศ. 2524 ได้รับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต  
กิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัย  
รามคำแหง สาขาวิชาภาษาไทย  
และภาษาตะวันออก

พ.ศ. 2528 ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่น  
ระดับอุดมศึกษา จากกระทรวง  
ศึกษาธิการ

พ.ศ. 2533 ได้รับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต  
กิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทยจาก  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2538 ได้รับยกย่องเป็นนิสิตเก่า  
อักษรศาสตร์ดีเด่น จากคณะ  
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย

- พ.ศ. 2544 ได้รับพระราชทานรางวัลพระ  
เกียรติทองคำ ในฐานะบุคคลผู้มีผล  
งานส่งเสริมภาษาไทยดีเด่นเป็นที่  
ประจักษ์
- พ.ศ. 2550 ได้รับรางวัลนราธิป ประจำปี  
2550 จากสมาคมนักเขียนแห่ง  
ประเทศไทย
- พ.ศ. 2550 เป็นราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์  
สำนักศิลปกรรม ประเภทวิชา  
วรรณศิลป์ สาขาวิชาวรรณคดี  
เปรียบเทียบ
- พ.ศ. 2550 ได้รับประกาศเกียรติคุณเป็น  
ปราชญ์บุคคลด้านภาษาไทย จาก  
กระทรวงวัฒนธรรม
- ศาสตราจารย์ คุณหญิงกุหลาบ ได้  
รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จตุตถ  
จุลจอมเกล้าอันมีเกียรติยศยิ่ง เมื่อวันที่ 5  
พฤษภาคม พ.ศ. 2532 และต่อมาเมื่อวันที่ 5  
พฤษภาคม 2541 ท่านได้รับพระราชทานเครื่อง  
ราชอิสริยาภรณ์ตติยจุลจอมเกล้า
- ศาสตราจารย์ คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส  
ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2553  
สิริรวมอายุได้ 92 ปี

บุญศรี ไพรัตน์

## บรรณานุกรม

ด้วยรักและคิดถึง นายแพทย์คัมภีร์ มัลลิกะมาส. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายแพทย์  
คัมภีร์ มัลลิกะมาส ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสสวรวิหาร. กรุงเทพฯ วันที่ 5 มิถุนายน  
พ.ศ. 2549.

80 ปี ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส 19 มกราคม พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : พัฒนา  
ศึกษา.

84 ปี ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส 19 มกราคม พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ : พัฒนา  
ศึกษา.

ศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส อนุสรณ์ งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์  
คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส 6 มีนาคม พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ พ.ศ.  
พัฒนา.